

De
Petteflet

SCHOOLPLAN 2023 - 2027

De Petteflet

Datum schoolplan: 20-06-2023

Datum instemming medezeggenschapsraad: 03-07-2023

Datum vaststelling College van Bestuur: 11-07-2023

OPENBAAR
ONDERWIJS
GRONINGEN

Inhoudsopgave

INLEIDING	4
HOOFDSTUK 1 ONZE ORGANISATIE: WAAR ZIJN WE MEE VERBONDEN?	5
1.1 OPENBAAR ONDERWIJS GRONINGEN.....	5
1.2 STRATEGISCHE KOERS OPENBAAR ONDERWIJS GRONINGEN.....	6
HOOFDSTUK 2 ONZE SCHOOL: WIE ZIJN WIJ?	7
2.1 ONZE SCHOOL.....	7
2.2 POSITIONERING EN LEERLINGENPOPULATIE	7
2.3 STERKTE-ZWAKTE- EN OMGEVINGSANALYSE	8
2.3.1 <i>Wat helpt ons bij het behalen van onze ambitie?</i>	8
2.3.2 <i>Wat kan ons belemmeren bij het halen van onze ambitie?</i>	8
2.3.3 <i>Wat zijn kansen voor de Petteflet?</i>	9
2.3.4 <i>Wat zijn bedreigingen voor de Petteflet?</i>	9
HOOFDSTUK 3 ONZE AMBITIE: WAAR STAAN EN GAAN WE VOOR?	10
3.1 MISSIE EN VISIE VAN ONZE SCHOOL.....	10
3.2 KERNWAARDEN VAN ONZE SCHOOL.....	10
3.3 VISIE OP PEDAGOGISCH DIDACTISCH HANDELEN	12
3.4 ONZE AMBITIES EN DOELEN	12
HOOFDSTUK 4 ONS ONDERWIJSKUNDIG BELEID: HOE DOEN WE HET?	14
4.1 ONDERWIJSAANBOD: BASISVAARDIGHEDEN EN REFERENTIE-NIVEAUS.....	14
4.1.1 <i>Wereldoriëntatie</i>	14
4.1.2 <i>Taal en rekenen</i>	15
4.1.3 <i>Burgerschap en schoolklimaat</i>	16
4.1.4 <i>Digitale geletterdheid</i>	17
4.2 OVERIGE VAKKEN	17
4.3 ONDERWIJSTIJD	18
4.4 VEILIGHEID EN WELBEVINDEN.....	18
4.5 GELIJKE KANSEN	19
4.5.1 <i>Taalbeleid ten aanzien van taalachterstanden</i>	19
4.5.2 <i>Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)</i>	19
4.5.3 <i>Brugfunctionaris</i>	19
4.5.4 <i>Kansrijk adviseren PO naar VO</i>	20
4.6 DOELSTELLING OP HET GEBIED VAN ONS ONDERWIJSKUNDIG BELEID	20
HOOFDSTUK 5 BEGELEIDING EN ONDERSTEUNING: HOE VOLGEN WE ONZE LEERLINGEN?	22
5.1 ZICHT OP ONTWIKKELING.....	22
5.1.1 <i>Hoe hebben wij onze kinderen in beeld en wat als het even niet lukt?</i>	22
5.1.2 <i>Hoe volgen wij de groei binnen ons onderwijs en passen wij ons aanbod aan?</i>	23
5.2 AFSTEMMING EN DIFFERENTIATIE.....	23
5.3 SCHOOL ONDERSTEUNINGSPROFIEL (SOP) BASIS EN EXTRA ONDERSTEUNING	23
5.4 HOE HANDELEN WE ALS PASSEND ONDERWIJS BIJ ONS NIET (MEER) LUKT	24
5.5 DOELSTELLING OP HET GEBIED VAN ONZE BEGELEIDING EN ONDERSTEUNING	25
HOOFDSTUK 6 ONS STELSEL VAN KWALITEITZORG: HOE ZORGEN WE VOOR GOED ONDERWIJS?	26
6.1 STELSEL VAN KWALITEITZORG OP BOVENSCHOOLS NIVEAU	26
6.2 KWALITEITZORG OP SCHOOLNIVEAU	26
6.3 KWALITEITSCULTUUR.....	26
6.4 VERANTWOORDING EN DIALOOG	28
6.5 LEERLINGENPARTICIPATIE EN OUDERBETROKKENHEID	28
6.6 DOELSTELLING OP HET GEBIED VAN ONS STELSEL VAN KWALITEITZORG	29

HOOFDSTUK 7 PERSONEELSBELEID: HOE ZORGEN WE VOOR DESKUNDIG PERSONEEL?	31
7.1 INTEGRAAL PERSONEELSBELEID.....	31
7.2 PROFESSIONALISERINGS- EN SCHOLINGSBELEID	31
7.3 ORGANISATIE EN INRICHTING VAN HET TEAM.....	32
7.4 DOELSTELLING OP HET GEBIED VAN ONS PERSONEELSBELEID.....	32
HOOFDSTUK 8 ONZE RANDVOORWAARDEN: HOE ORGANISEREN WE ONS ONDERWIJS?	33
8.1 COMMUNICATIE.....	33
8.2 ICT IN HET ONDERWIJS EN DIGITALE GELETTERDHEID	33
8.3 FINANCIËEL BELEID.....	34
8.3.1 <i>Schoolbegroting</i>	34
8.3.2 <i>Subsidies</i>	34
8.3.3 <i>Sponsoring</i>	34
8.4 HUISVESTING	35
8.5 SAMENWERKING MET EXTERNE PARTNERS.....	35
8.6 PRIVACY	35
8.7 DOELSTELLING OP HET GEBIED VAN ONZE RANDVOORWAARDEN	36
BIJLAGES	37

Inleiding

Voor u ligt het schoolplan van OJS de Petteflet. Dit schoolplan is een toekomstgericht document op hoofdlijnen. Het plan omvat ons onderwijskundig beleid, ons stelsel van kwaliteitszorg (bewaking en verbetering van de kwaliteit) en ons personeelsbeleid. Ook beschrijven we hoe we zijn georganiseerd en hoe we ons onderwijs vormgeven. De ambities zijn in lijn met de strategische koers die is ontwikkeld door Openbaar Onderwijs Groningen en sluiten aan op de doelen die volgens ouders/verzorgers, kinderen en medewerkers belangrijk en noodzakelijk zijn voor de komende periode van vier jaar (2023-2027). Het schoolplan is een plan van ons allemaal!

De uitwerking in concrete (jaar)doelen en activiteiten leggen we vast in verschillende beleidsdocumenten, zoals bijvoorbeeld het jaarplan welke jaarlijks wordt opgesteld. Ook het schoolondersteuningsprofiel (SOP) en jaarbegrotingen zijn beleidsdocumenten waaruit onze ambitie blijkt. Voor de uitvoering van dit schoolplan zijn we als schoolteam, onder leiding van de directie, gezamenlijk verantwoordelijk.

Elk jaar evalueren we het jaarplan en zal er aan het eind van het jaar een jaarverslag volgen. Aan de hand van deze evaluaties, gecombineerd met onze gestelde ambities in dit schoolplan, zal er een nieuw (realistisch) jaarplan worden geschreven. Medio 2025 zullen we als school specifiek het schoolplan tussentijds evalueren. Doel is dan om te kijken of we als OJS Petteflet op koers liggen om de gestelde ambities te halen.

Hoofdstuk 1 Onze organisatie: waar zijn we mee verbonden?

1.1 Openbaar Onderwijs Groningen

Bij het openbaar onderwijs is iedereen welkom, ongeacht levensbeschouwing of achtergrond. In de huidige samenleving vormen onze scholen een baken in tijden die steeds veranderen. Wij staan midden in die samenleving en zijn toegankelijk en aantrekkelijk voor elk kind.

Openbaar Onderwijs Groningen vindt het belangrijk om structureel bij te dragen aan die samenleving. We kijken daarbij kritisch naar onszelf en we stimuleren onze kinderen om die zelfreflectie ook te ontwikkelen. Voorop staat dat kinderen leren om verschillen in sociale, culturele, etnische of levensbeschouwelijke achtergronden van anderen te erkennen, waarderen en respecteren. We leren kinderen om elkaar aan te spreken en dat ook van elkaar te accepteren. Democratisch burgerschap houdt in dat we met kinderen de dialoog hierover aangaan.

Breed onderwijsaanbod

We werken vanuit onze kernwaarden vertrouwen, verbinden en vernieuwen. Vanuit deze kernwaarden ontwikkelen en verzorgen we een evenwichtig onderwijsaanbod in de gemeente Groningen en de directe omgeving. Juist door het brede scala aan onderwijstypes en scholen bieden we ouders (wanneer wij in dit schoolplan ouders noemen, bedoelen wij ouders en verzorgers) en kinderen de mogelijkheid om te kiezen voor de school die het beste bij het kind past.

Lerende omgeving

Om structureel en kwalitatief bij te dragen aan de samenleving is Openbaar Onderwijs Groningen steeds op zoek naar samenwerkingspartners. Samen maken we het onderwijs beter. We staan in contact met het bedrijfsleven, andere schoolorganisaties en maatschappelijk partners. En we betrekken hen niet alleen bij onze beleidsvorming en kwaliteitsborging, maar ook bij het reilen en zeilen op onze scholen. Met gemeentes en zorgorganisaties willen we de leersituatie van kinderen in achterstandssituaties verbeteren.

Verder werken we nauw samen met collega-instellingen, vooropleidingen en vervolgopleidingen. Op die manier zorgen we ervoor dat de overdracht van en naar onze scholen zo soepel mogelijk verloopt. Dit geldt voor zowel de overgang van de voorschoolse educatie en de kinderopvang naar het primair onderwijs, de overgang van het primair onderwijs naar het voortzet onderwijs als voor de overstap van het voortgezet onderwijs naar vervolgopleidingen in het mbo, hbo en wo.

Onderlinge samenwerking

Het voordeel van een grote organisatie als Openbaar Onderwijs Groningen is dat de aangesloten scholen kunnen profiteren van de schaalgrootte en van elkaars kennis en ervaring. Zo werken we als overkoepelende organisatie met de plaatselijke voorschoolse educatie en de kinderopvang. Daardoor slagen we erin om de overdracht tussen het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs goed te laten verlopen. Ook voor het Passend Onderwijs is de onderlinge samenwerking onontbeerlijk. We organiseren themabijeenkomsten en bieden mogelijkheden voor de professionalisering binnen het hele werkveld.

1.2 Strategische Koers Openbaar Onderwijs Groningen

'Rijk aan Kansen' is de titel van ons koersplan 2023-2027. Openbaar Onderwijs Groningen is een organisatie rijk aan kansen. Wij bieden leerlingen en medewerkers een breed scala aan kansen om te groeien en dagen hen uit die kansen te grijpen. Binnen deze koers zijn diverse ambities in 4 thema's uitgewerkt voor 2023-2027, namelijk:

Sociaal veilige leer- en werkomgeving

- Werken vanuit hoge verwachtingen.
- Creëren heldere en gezamenlijke visie op welbevinden.
- Welbevinden is zichtbaar in woord, beeld en daad.
- Investeren in pedagogisch vakmanschap.
- Volgen van welbevinden van leerlingen en medewerkers.

Sterke basis van kennis en vaardigheden

- Versterken basisvaardigheden en vakdidactiek.
- Aansluiten op specifieke onderwijsbehoeften en differentiatie bieden.
- Investeren in burgerschap en digitale geletterdheid.

Benutten van talenten

- Organiseren van rijke en verlengde schooldagen.
- Initiëren van talentenplatforms en activiteiten ter oriëntatie vervolgopleidingen.
- Creëren van ontwikkelingsmogelijkheden voor medewerkers.

Duurzamer in 2027

- Duurzaamheid uitdragen in ons handelen.
- Voortouw nemen in gemeentelijk overleg over duurzame schoolgebouwen.
- Investeren in energieneutraliteit en circulaire gebouwen.
- Stimulering vergroening van schoolpleinen.

Onze school gebruikt dit koersplan om aan deze thema's verder (concrete) uitvoering aan te geven. In onze visie, de doelen of ambities leggen we telkens de verbinding met deze thema's. Voor de volledig uitgewerkte strategische koers verwijzen we graag naar de website van [onze stichting](#).

Hoofdstuk 2 Onze school: wie zijn wij?

2.1 Onze school

OJS de Petteflet is een openbare jenaplanschool voor het basisonderwijs

Adres Jacob van Ruysdaelstraat 73
 9718SC Groningen

Contact 050 3210450
 directie@petteflet.o2g2.nl
 <https://www.petteflet.openbaaronderwijsgroningen.nl>

Brin-nummer 30VA00

OJS de Petteflet is samen met 20 scholen voor primair onderwijs, 13 scholen voor voortgezet onderwijs, 1 speciale school voor basisonderwijs (SBO) en 3 scholen voor speciaal onderwijs, onderdeel van Openbaar Onderwijs Groningen.

Adres Leonard Springerlaan 39
 9727 KB Groningen

Telefoon 050 321 0300

E-mail info@o2g2.nl

Website www.openbaaronderwijsgroningen.nl

2.2 Positionering en leerlingenpopulatie

OJS de Petteflet is een stadse jenaplanschool in de wijk Kostverloren in de stad Groningen. Kinderen van de Petteflet komen uit verschillende wijken naar onze school. Er zijn veel kinderen uit de buurt die onze school bezoeken. Voor hen zijn we een fijne buurtschool. We hebben ook kinderen en ouders die heel bewust kiezen voor het jenaplanonderwijs en mogelijk van verder weggkomen. We ontvangen momenteel kinderen uit 23 postcodegebieden. Verreweg de meeste kinderen komen uit de wijken Groningen Centrum, Oud-West, Nieuw-West.

Deze wijken verschillen sterk van elkaar wat betreft sociaaleconomische status. We zien bij ons op school steeds meer een mooie en eerlijke afspiegeling van de maatschappij. Waar we vroeger vooral een school waren voor kinderen met hoogopgeleide ouders, verandert dat beeld de afgelopen jaren. Dit zien we ook terug in de schoolweging en het spreidingsgetal. Deze data ontvangen wij van de onderwijsinspectie. De data worden berekend door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Schooljaar	Schoolweging	Spreidingsgetal
2021-2022	23,97	7,21
2020-2021	23,7	7,07
2019-2020	23,08	6,47

Gemiddelde categorie over drie schooljaar (19-20 tm 21-22)
23-24 (23,58)

Wij hebben als school te maken met een lage schoolweging en daarmee veel stimulerende thuiskenmerken die van positieve invloed zijn op de eindresultaten. Het spreidingsgetal dat ligt tussen circa 3-9 geeft informatie over de uniformiteit van de leerlingenpopulatie gelet op de gezinskenmerken. Ons spreidingsgetal in het schooljaar 2021-2022 is 7,21 en is daarmee gemiddeld/hog. Dit betekent dat wij een heterogene populatie hebben waarbij zowel een grote groep leerlingen die boven het gemiddelde scoort als een groep

die lager scoort. Dit zegt iets over de mate waarin we moeten differentiëren om ons onderwijs passend te maken.

2.3 Sterkte-zwakte- en omgevingsanalyse

In het kader van ons nieuwe schoolplan zien we voor de komende vier jaren een aantal kansen (intern en extern) en risico's (intern en extern) voor wat betreft de school, het personeel, de kinderen en de omgeving waarin de kinderen opgroeien. We willen daarmee nadrukkelijk rekening houden in ons beleid en onze beleidskeuzes. Onderstaande sterkte-zwakteanalyse is samen met het team opgesteld. De uitgebreide analyse is als bijlage toegevoegd. (bijlage 1).

2.3.1 Wat helpt ons bij het behalen van onze ambitie?

Pedagogisch didactisch handelen

Bij ons op school werken we vanuit het jenaplanconcept. Dit pedagogisch concept is door de hele school terug te zien.

Aanbod

De creativiteit van onze stamgroepleiders, kinderen en ouders dragen bij aan dit rijke aanbod.

Opbrengsten

Door middel van goede analyses en daardoor een betere aansluiting op het niveau van het kind, zijn we in staat om vanuit gerichte onderwijsplannen onze opbrengsten te verhogen.

Schoolklimaat

Ouders, (nieuwe) leerlingen en medewerkers voelen zich welkom en het klimaat schept de voorwaarde om te komen tot goed onderwijs.

Omgeving

Als stadse jenaplanschool staan we in de prachtige wijk Kostverloren. De buitenomgeving (speeltuin) is een prachtige uitnodigende omgeving om samen te spelen en te werken. Dit geldt ook voor de BSO die naast de school gevestigd is en waar veel kinderen na schooltijd zijn.

2.3.2 Wat kan ons belemmeren bij het halen van onze ambitie?

Pedagogisch didactisch handelen

Doordat onze focus op onze pedagogische grondhouding ligt, hebben we de afgelopen periode niet altijd oog gehad voor het didactisch doorontwikkelen van ons onderwijs.

Aanbod

We hebben een breed aanbod, maar niet overal zien we er een goed doordachte en een doorgaande lijn in.

Opbrengsten

De afgelopen jaren heeft de focus niet altijd op de opbrengsten gelegen en zijn er snel onderwijskundige keuzes gemaakt die van invloed zijn (geweest) op de resultaten.

Schoolklimaat

We hebben niet op alle plekken in onze school goed fysiek zicht. Hierdoor kunnen we niet altijd een bepaalde fysieke veiligheid bieden.

Omgeving

Doordat er een wijkcentrum in de school gehuisvest is, kunnen we bij eventuele groei deze ruimte niet permanent als onderwijsruimte inzetten. Dit is jammer omdat de ruimte qua grootte ideaal zou zijn voor een lokaal.

2.3.3 Wat zijn kansen voor de Petteflet?

Pedagogisch didactisch handelen

Als team staan we in de ontwikkelstand. We zijn met een bureau dat gespecialiseerd is in onderwijsontwikkeling bezig geweest met het Directe Instructie model (Dim). De ingrediënten uit het Dim gebruiken wij als ingrediënten voor een goede instructie, zoals ingrediënten in een soep. Wij noemen het dan ook wel de Dim soep. We zijn ons inmiddels bewust hoe we een goede instructie geven. Dit resulteert in krachtige en betekenisvolle cursussen.

Aanbod

Doordat er veel kennis en kunde (talent) aanwezig is binnen en buiten de school zijn er legio mogelijkheden om ons aanbod te verrijken en uit te breiden.

Opbrengsten

Als schoolteam zijn we geschoold in het geven van een goede directe instructie en in het afstemmen van ons aanbod en aanpak op wat kinderen nodig hebben (differentiatie).

Schoolklimaat

We hebben sinds het schooljaar 2022-2023 een kinderraad. Met de kinderraad bespreken we de uitkomsten van de leerlingtevredenheid en de monitor sociale veiligheid. De actiepunten om het schoolklimaat verder te verbeteren komen vanuit de kinderen en worden breed gedragen.

Omgeving

Door onze prachtige buitenomgeving kunnen we ons onderwijs de komende jaren nog veel meer buiten de school vorm gaan geven.

2.3.4 Wat zijn bedreigingen voor de Petteflet?

Pedagogisch didactisch handelen

Doordat wij de focus leggen op de didactiek lopen we het risico de brede ontwikkeling van kinderen uit het oog te verliezen.

Aanbod

Door te werken met vakdocenten die verantwoordelijk zijn voor een specifiek stuk binnen het onderwijsaanbod moeten we ervoor waken dat we het te ontwikkelen aanbod goed borgen.

Opbrengsten

Doordat het werken met een spellingmethode niet past bij de werkwijze in een driejarige stamgroep is de kennis van de SLO doelen een must. Dit vraagt veel kennis en vaardigheden van de stamgroepleiders.

Schoolklimaat

Doordat we over het algemeen goed op dit onderdeel scoren, bestaat de kans dat het onderwerp schoolklimaat en het verbeteren daarvan onvoldoende onze focus heeft.

Omgeving

Veel jonge gezinnen met kinderen uit de stad verhuizen op termijn buiten de stad Groningen.

Hoofdstuk 3 Onze ambitie: waar staan en gaan we voor?

3.1 Missie en visie van onze school

Missie

Onze school is een openbare stadse jenaplanschool voor kinderen van 4 t/m 13 jaar. We werken vanuit de maatschappelijke verantwoordelijkheid om onze kinderen het beste onderwijs te geven en ze voor te bereiden op hun rol als een actieve en betrokken burger in de samenleving. Het leren samenleven staat centraal en dit betekent dat wij niet alleen aandacht besteden aan de cognitieve ontwikkeling, maar ook aan de emotionele, sociale en fysieke ontwikkeling. Het doel is dan ook om de kinderen te helpen om een gezonde, onafhankelijke en verantwoordelijke houding ten opzichte van zichzelf, anderen en de wereld om zich heen te ontwikkelen.

Visie

Bij ons op school werken we vanuit de vier basisactiviteiten werk, gesprek, spel en viering en de 20 basisprincipes zoals deze beschreven staan in de visie van het jenaplanonderwijs. Binnen een heterogene stamgroep wordt er samen gewerkt, is veel interactie tussen de kinderen onderling en met de kinderen en de stamgroepleider. De groep staat centraal. Wij willen als school een vertrouwde en veilige omgeving vormen waar kinderen zich veilig en gezien voelen, met plezier naar school gaan en zichzelf kunnen zijn. Het onderwijs is betekenisvol en sluit aan bij de belevingswereld van de kinderen, waardoor ze worden uitgedaagd om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Wij willen kinderen stimuleren om het beste uit zichzelf te halen. Hierdoor groeit niet alleen hun zelfvertrouwen, maar ontwikkelen ze ook belangrijke vaardigheden die nodig zijn om succesvol te zijn in de toekomst.

Kortom wij willen de kinderen een breed aanbod en een veilige leeromgeving bieden waarin het zich op alle gebieden kan ontwikkelen en groeien en waar het leren samenleven centraal staat.

3.2 Kernwaarden van onze school

Op onze school zijn er vijf kernwaarden die centraal staan en bijdragen aan een brede ontwikkeling van kinderen.

Samen

Kinderen worden gestimuleerd om samen te werken en elkaar te helpen. Dit gebeurt onder andere in de stamgroepen waar kinderen van verschillende leeftijden samenwerken en van en met elkaar leren en leven. Samenwerken is niet alleen goed voor de sociale vaardigheden maar leidt ook tot betere leerresultaten omdat kinderen worden uitgedaagd en van elkaar leren.

Verantwoordelijkheid

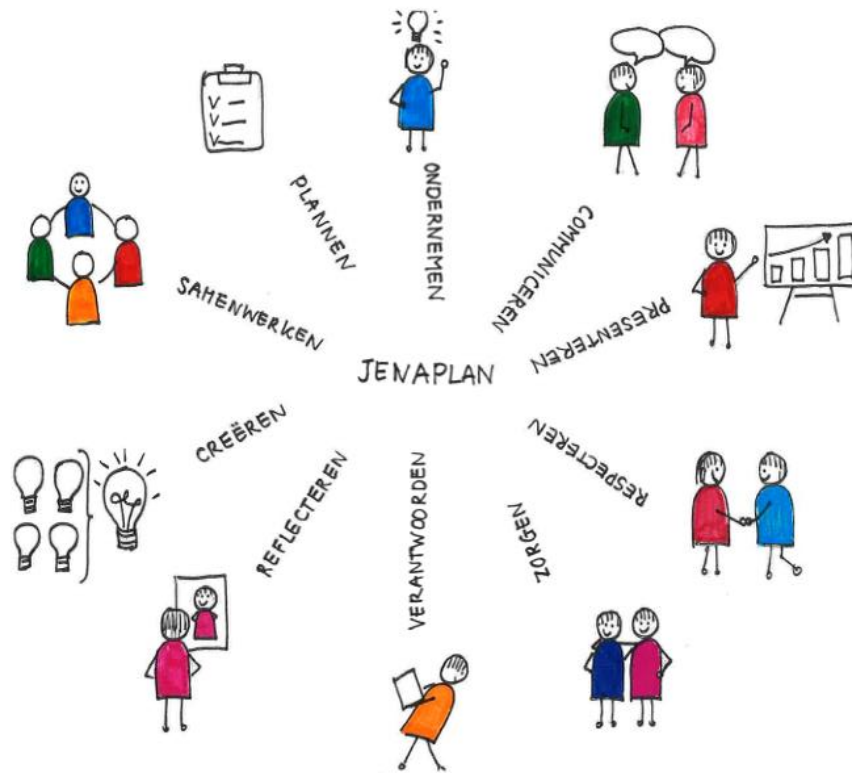
Kinderen leren verantwoordelijk te zijn voor hun eigen leerproces en keuzes die ze maken. Door kinderen verantwoordelijkheid te geven wordt hun zelfvertrouwen en betrokkenheid vergroot en ontwikkelen ze belangrijke vaardigheden voor de toekomst.

Gelijkwaardigheid

Bij ons op school worden alle kinderen als unieke individuen gezien en wordt er gestreefd naar gelijke kansen voor alle kinderen. Wij maken geen onderscheid op basis van leeftijd, geslacht, etniciteit of achtergrond. In plaats daarvan worden de kinderen gestimuleerd om elkaar te respecteren en te waarderen en te leren van elkaars verschillen.

Kwaliteit

Wij staan voor het leveren van kwalitatief goed onderwijs in de breedste zin van het woord. Wij bieden een uitdagende leeromgeving die kinderen inspireert om te leren en hun talenten te ontwikkelen en gericht is op het ontwikkelen van onderstaande vaardigheden.

Geborgenheid

Bij ons op school streven wij ernaar om kinderen veiligheid en geborgenheid te bieden, zodat ze optimaal kunnen leren en zich ontwikkelen. Wij besteden dan ook veel aandacht aan een positieve en veilige (leer)omgeving waarin kinderen zichzelf kunnen zijn en zich kunnen ontwikkelen.

3.3 Visie op pedagogisch didactisch handelen

Binnen onze school hebben we een beleidsdocument over ons pedagogisch en didactisch handelen. Deze is als bijlage toegevoegd (bijlage 2).

Lesgeven is één van de kerntaken van ons werk. De pedagogische didactische vaardigheden van de stamgroepleiders zijn daarbij essentieel. De stamgroepleider kijkt naar de onderwijsbehoefte van het kind en sluit daar zo goed mogelijk bij aan. Een goede relatie, een open houding en wederzijds respect en vertrouwen staan voorop om onze kinderen tot optimaal leren te laten komen. Een veilig pedagogisch klimaat is zeer belangrijk. Een kind komt namelijk pas tot leren als hij/zij zich veilig en prettig voelt in de groep en op school.

Onze kwaliteitskaart

Wij hebben voor het pedagogisch handelen een kwaliteitskaart ontwikkeld. In de kwaliteitskaart hebben we onze visie vertaald naar concrete gedragsindicatoren en afspraken. Groepsbezoeken worden actief ingezet om zicht te houden op de kwaliteit van de lessen en om het handelen op elkaar af te stemmen. Belangrijke pedagogische aspecten zijn: zelfstandigheid, eigen verantwoordelijkheid, kritisch en reflecterend vermogen, nieuwsgierigheid en samenwerking.

-

Ons didactisch handelen

Wanneer het gaat om het didactisch handelen, vinden wij het erg belangrijk dat de instructie gericht is op het activeren van kinderen, aansluit bij de onderwijsbehoefte, inspireert en gevarieerde werkvormen kent. Instructies gebruiken wij vooral tijdens onze cursussen voor de basisvaardigheden als rekenen, spelling en begrijpend lezen en worden bij ons op school leergesprekken genoemd. Door leergesprekken te voeren krijgen we zicht op het begrip van de kinderen. Wanneer je dit goed in beeld hebt kun je de leerstof doelgericht aanbieden en kunnen kinderen zowel zelfstandig als samen de leerstof oefenen. Wij houden in acht dat kinderen pas leren als ze gemotiveerd en betrokken zijn. Onze school biedt een omgeving waar deze motivatie en betrokkenheid gestimuleerd wordt. Dit doen we door kinderen te betrekken bij het leerproces, hun nieuwsgierigheid te prikkelen en het onderwijs aan te laten sluiten bij hun behoefte. Afhankelijk van hun onderwijsbehoeften, krijgen onze kinderen verschillende soorten leergesprekken. Ook de verwerkingsvormen zijn afhankelijk van de onderwijsbehoeften van de kinderen en kunnen verschillend zijn. Samen leren en samen werken worden daarbij gestimuleerd.

3.4 Onze ambities en doelen

De komende jaren ontwikkelen we ons onderwijs verder. Met onze ambities, die voortkomen uit onze missie en visie, willen we ons onderwijs verstevigen en moderniseren. Over vier jaar moeten ambities herkenbaar in ons onderwijs terug te vinden zijn. Concrete acties en doelen werken we uit in het jaarplan en evalueren we jaarlijks in ons jaarverslag. Als OJS de Petteflet vinden we het belangrijk dat onze ambities reëel zijn en op een gezonde manier aansluiten bij onze kinderen en ouders. Verder willen we graag dat onze ambities in lijn zijn met de strategische koers van Openbaar Onderwijs Groningen. Als bijlage hebben we de doelenmatrix toegevoegd (bijlage 3).

Ambitie 1

In 2027 werken we vanuit ons jenaplanconcept elke dag zichtbaar aan goed democratisch burgerschap. Wat wij onder goed burgerschapsonderwijs verstaan beschrijven we in onze visie en uitgangspunten. Dit leven wij kinderen, ouders en collega's dagelijks voor. We leren bij ons op de Petteflet samen (te) leven.

Ambitie 2

Wereldoriëntatie is het hart van het onderwijs op de Petteflet. In 2027 geven we dit vorm met betekenisvol stamgroepwerk en kwalitatief goede cursussen voor rekenen, taal en spelling. We willen het beste uit onze kinderen halen en hebben op didactisch en sociaal emotioneel hoge

verwachtingen. Door goed aan te sluiten bij wat de kinderen nodig hebben verwachten we dat de resultaten passend zijn bij wat we van de kinderen mogen verwachten. Binnen wereldoriëntatie is er bewust ruimte voor Kunst en Cultuur en digitale geletterdheid.

Ambitie 3

In 2027 zetten we op de Petteflet in op een brede ontwikkeling en gelijke kansen van kinderen waarbij ze hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen. Hierbij benutten we de talenten van zowel onze stamgroepleiders als de talenten van ouders. Als school en in samenwerking en afstemming met de kinderopvang (Huis de B) organiseren we hiervoor binnen- en buitenschools een programma (of keuzecursussen).

Ambitie 4

In 2027 is de Petteflet een duurzame school binnen de mogelijkheden die we hebben. Samen met de kinderen en met de methode eco-schools zetten we ons in voor energiebesparende maatregelen en groen rondom de school. Het aanvragen van subsidies is hier onderdeel van. Op onze school is in 2027 merkbaar dat kinderen weten wat het betekent om respectvol en zorgvuldig met de omgeving om te gaan. Samen zijn we ons bewust van de verantwoordelijkheid van onze leefomgeving. Onze kinderen hebben een stem als het gaat om het onderzoeken hoe we bij activiteiten en bijzondere gebeurtenissen rekening kunnen houden met duurzaamheidsaspecten.

Verder bewegen alle kinderen van de Petteflet in 2027 volgens de gestelde beweegnorm. Buiten school maar zeker ook op en tijdens school. Alle bouwen hebben minimaal 90 minuten bewegingsonderwijs van een bevoegde leerkracht. Kleuters in de onderbouw hebben recht op 5 momenten speelzaal/schoolplein per week, waarvan minimaal twee lessen bewegingsonderwijs. Samen met Huis de B kijken we naar een sportaanbod buiten schooltijden. Ook helpen we gezinnen met het jeugdfonds aansluiting te vinden bij het verenigingsleven.

Hoofdstuk 4 Ons onderwijskundig beleid: hoe doen we het?

4.1 Onderwijsaanbod: basisvaardigheden en referentieniveaus

Onze school richt zich op de cognitieve, sociale en brede ontwikkeling van de leerlingen. Daartoe bieden we een passend aanbod aan dat dekkend is voor de kerndoelen en de referentieniveaus taal en rekenen. Het aanbod is evenwichtig verdeeld over de leerjaren, sluit aan bij de kenmerken van onze leerlingen en bereidt hen voor op het vervolgonderwijs.

De kernvakken (rekenen, taal en lezen) bieden wij gestructureerd aan waarbij de referentieniveaus 1F/2F/1S gehanteerd worden. Deze zijn vastgesteld door de Inspectie van het Onderwijs in het vernieuwde onderwijsresultatenmodel. Wij zetten in op continue optimalisering van de resultaten van deze vakken door regelmatig gezamenlijk de resultaten te analyseren. Ook zijn wij voortdurend op zoek naar manieren om ons onderwijs zo specifiek mogelijk aan te laten sluiten bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

4.1.1 Wereldoriëntatie

Wereldoriëntatie vormt het hart van ons onderwijs. We willen dat al onze kinderen op een verstandige manier 'wegwijs' worden in een steeds complexere wereld. De basisvaardigheden (bijv. taal en rekenen) hebben hier een instrumentele, ondersteunende rol en worden als cursussen aangeboden. Je moet (begrijpend) kunnen lezen om informatie te kunnen begrijpen. Je moet kunnen schrijven, typen, drukken, spellen om je bevindingen en resultaten te kunnen presenteren. Je moet met de computer, internet en apps kunnen omgaan om kritisch je informatie te kunnen beoordelen. Je moet begrip hebben van omgeving en tijd, van tabellen, getallen en registers om samenhang en betekenis te kunnen duiden.

De vakken aardrijkskunde, geschiedenis, biologie, natuurkunde en techniek zijn op onze school geïntegreerd in 'wereldoriëntatie'. We gebruiken hiervoor het begrip stamgroepwerk, omdat wereldoriëntatie voortkomt uit de (onderzoeks)vragen vanuit de stamgroep. Hier wordt vervolgens door de kinderen verkend, onderzocht, uitgewerkt en gepresenteerd.

Tot onze wereldoriëntatie/stamgroepwerk behoren nog veel meer onderdelen, zoals (nieuws- en voorbereide) kringen, excursies naar cultureel erfgoed, het Gronings Landschap en andere relevante plekken en organisatie. Ook de individuele studies en werkstukken van kinderen en het grote schoolproject vallen onder wereldoriëntatie.

4.1.2 Taal en rekenen

Taal

Wij streven ernaar dat elk kind taalcompetent de basisschool verlaat. We willen dat kinderen in authentieke situaties doelgericht leren omgaan met (functionele) taal en daarvoor de nodige kennis, vaardigheden en attitudes ontwikkelen. Om die reden bieden wij de vier taaldomeinen: schrijven, lezen, spreken en luisteren en kennis over taal in samenhang aan. Dit doen we door te verbinden aan interessante en waardevolle inhoud. Dit betekent dat we de domeinen, zoveel als mogelijk laten aansluiten bij het WO-thema in de stamgroep of rituelen in de stamgroep. Enkele domeinen bieden we ook in een cursus aan. Denk hierbij bijvoorbeeld aan grammatica. Met toetsing (al dan niet methode gebonden) en formatieve evaluatie volgen wij de ontwikkeling van de kinderen.

We bieden ondersteuning en zorg op alle niveaus. Voor enkele taaldomeinen hebben we een plan voor remediëren, compenseren en dispenseren. In de lessen werken we met het Dim. Dim is een succesvolle manier om leerstof aan te leren aan alle leerlingen. Het model gaat uit van een aantal heldere stappen; het lesdoel, de basisinstructie, waarbij de stamgroepleider de vaardigheid uitlegt en de kinderen laat zien hoe ze de vaardigheid het beste kunnen aanpakken. Daarna gaan de kinderen de vaardigheid oefenen, waarbij de stamgroepleider begeleiding biedt. Vervolgens controleert de stamgroepleider of de kinderen het goed begrepen hebben (de controle van begrip) en reflecteert daarbij op het lesdoel. Kinderen kunnen er daarna vervolgens zelf mee aan de slag.

Op de Petteflet gebruiken we de elementen uit het directe instructiemodel als ingrediënten voor ons leergesprek. Stamgroepleiders houden met het Plan en evaluatieformulier bij of het kind het lesdoel heeft behaald en of de extra instructie behoeft.

We werken handelingsgericht. De kwaliteitskaarten van de verschillende taaldomeinen zijn hierin ons kompas. Daarnaast biedt het beleid: overgang van OB naar MB, ons voldoende informatie om kinderen succesvol te laten starten in leerjaar 3. Twee keer per jaar schrijven de stamgroepleiders een onderwijsplan voor de groepen 3 t/m 8. In deze onderwijsplannen delen we de kinderen in op de verschillende ondersteuning niveaus. Ook worden de interventies beschreven voor de kinderen die niet scoren volgens de vastgestelde norm.

Het lukt ons de kinderen, waarvan wij het vermoeden hebben dat ze in aanmerking komen voor een dyslexie-onderzoek, eind groep 4 (na LVS E4) aan te melden bij een daarvoor gecertificeerd bureau. Bij toekenning van de dyslexieverklaring mogen deze kinderen in de stamgroep gebruik maken van het programma Sprint.

De NT2-kinderen krijgen extra begeleiding op spreekvaardigheid en woordbegrip buiten de stamgroep in een taalatelier, in de stamgroep en zo nodig thuis. Zij werken met het programma: LOGO 3000 en of Diglin+. De NT2-kinderen participeren verder volledig in de stamgroep, waar intensief gewerkt wordt aan woordenschatvergroting, welke gekoppeld is aan het WO-thema. Het taalatelier wordt begeleid door een medewerker vanuit school. Kinderen met een intensievere NT2-vraag verwijzen wij door naar de bovenschoolse schakelgroepen nieuwkomers.

We bouwen jaarlijks aan een gezamenlijke kennisbasis in het team: doen we de goede dingen op de goede manier (evaluatie).

Momenteel (2023) werken we al dan niet cursorisch met onderstaande methodes: Veilig leren lezen, Estafette (alleen de klappers), Nieuwsbegrip, Spelling op maat en de Taalkast. Bij alle methodes zijn we kritisch op het aanbod. Zodra deze niet voldoet aan referentieniveaus en of niet het juiste middel is voor op dat moment gewenste interventie, vult de stamgroep het aanbod aan. Naast de methodes maken we gebruik van klankgebaren en de didactiek van Veilig gespeld. De Vrije Tekst wordt school breed ingezet. Kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong leren lezen en schrijven middels de natuurlijke methode.

Rekenen

Rekenen is, net als taal, overal om ons heen. Wij stimuleren de jongsten (groep 1-2) hiermee te experimenteren zoals het omgaan met hoeveelheden, materialen met elkaar te vergelijken en tellen. We proberen de nieuwsgierigheid van kinderen te vergroten. We zijn op diverse manieren bezig om de ontluikende gecijferdheid van jonge kinderen te stimuleren. Als observatie-instrument gebruiken we het Digikeuzebord.

De school maakt voor haar rekenonderwijs in de groepen 3 tot en met 8 gebruik van de rekenmethode Getal & Ruimte Junior. De methode sluit aan op Getal & Ruimte, een veelgebruikte wiskundemethode in het voortgezet onderwijs. Om goed te leren rekenen, heb je herhaling nodig in een duidelijke structuur. Getal & Ruimte Junior gebruikt een heldere gestructureerde rekendidactiek met aandacht voor één onderwerp en duidelijke strategieën. Elke dag is er tijd voor automatiseren en memoriseren met Bareka en/of Rekensprint online. Kinderen krijgen dagelijks instructie en gaan in kleine stapjes van oefenen (met o.a. 'kale' sommen) naar toepassen in context (de zogenaamde 'verhaaltjessommen'). Elke week wordt na het ophalen van de voorkennis veel aandacht aan de strategie besteed. Zo kunnen kinderen zich de rekenvaardigheid echt eigen maken voordat ze gaan toepassen. We werken met een basisinstructie, maar ook met verkorte en verlengde instructie. Kinderen die minder oefening nodig hebben, mogen in de tijd verrijkingsopdrachten doen.

4.1.3 Burgerschap en schoolklimaat

Burgerschap

Hoofddoelen van het onderwijs zijn kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming. Burgerschapsonderwijs draagt bij aan al deze hoofddoelen en is verweven in ons dagelijkse onderwijspraktijk. Samen leren leven, dat doen we op onze fijne jenaplanschool. Burgerschap is daar bij ons op school volledig in verweven. Wij bereiden onze kinderen voor op een volwaardige plek in de (moderne) samenleving. Hiervoor moeten ze kennis en vaardigheden hebben. Wij zien het mede als onze taak om kinderen deze aan te leren. Samen met ouders bieden wij de kinderen leermogelijkheden. De school is een oefenplaats voor burgerschapsvaardigheden. Als stamgroepleiders maken we zelf ook gebruik van deze oefenplaats. Bij ons mag je oefenen, maken we fouten, vieren we successen en doen we gezamenlijk kennis op op het gebied van burgerschap.

Sociale en maatschappelijke competenties

Onze school besteedt structureel en systematisch aandacht aan de sociale en maatschappelijke competenties in kennis, houding en vaardigheden van de leerlingen. Wij zien het als een taak van de school om kinderen op te voeden tot evenwichtige, democratische, participerende en coöperatieve kritische burgers van de samenleving. Zij moeten tools in handen hebben om goed met anderen om te kunnen gaan en deel te kunnen nemen aan de samenleving.

Kinderen van de Petteflet die doorstromen naar het voortgezet onderwijs, zijn kinderen die stevig in de wereld staan met een goed gevoel van eigenwaarde. Ze zijn respectvol en gaan eerlijk met elkaar om. Op die manier dragen zij onder meer een steentje bij aan onze maatschappij. Onze kinderen hebben geleerd om te spreken in groepen en om op een goede manier hun mening te kunnen geven. Ze geven elkaar feedback en helpen elkaar.

We vinden het belangrijk dat de kinderen begrijpen hoe de Nederlandse rechtsstaat werkt en wat er van hen verwacht wordt om in zo'n rechtsstaat te kunnen functioneren. Wij zijn ons als openbare basisschool van Openbaar Onderwijs Groningen bewust van het aandacht hebben voor verschillende religies en culturen. We zien het als onze taak om onze kinderen deze kennis mee te geven om vanuit een (positief)kritische houding te kijken naar verschillende perspectieven. Om ons burgerschapsonderwijs concreet te maken gebruiken we de bouwstenen van curriculum.nu, namelijk:

- Vrijheid en gelijkheid
- Macht en inspraak
- Democratische cultuur
- Identiteit
- Diversiteit
- Solidariteit
- Digitaal samenleven
- Duurzaamheid
- Globalisering
- Technologisch burgerschap

Schoolklimaat

Bij ons op de Petteflet leren we met elkaar om te gaan. De school functioneert hierbij als een veilige oefenplaats voor ons allemaal. Wij zien burgerschapsvorming niet als een apart vak, maar zien dit terug in ons hele onderwijsaanbod. Over ons schoolklimaat besteden we verder aandacht in paragraaf 4.4.

4.1.4 Digitale geletterdheid

Onze kinderen groeien op in een digitale wereld. Digitale vaardigheden zijn daarom noodzakelijk, niet alleen voor nu, maar ook voor in de toekomst. Daarom werken onze kinderen aan hun ontwikkeling op het gebied van digitale geletterdheid. Op onze school wordt er gewerkt met de leerlijnen van Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO) voor digitale geletterdheid. Deze leerlijnen bestaat uit vier onderdelen, namelijk: ICT-basisvaardigheden, informatievaardigheden, mediawijsheid en computational thinking. Bij ons op school zit digitale geletterdheid in ons dagelijkse programma verweven. Er zijn op dit moment nog geen officiële kerndoelen voor digitale geletterdheid in het onderwijs. Deze zullen de komende jaren ongetwijfeld komen. Als school zullen we een collectieve ambitie en visie hebben op digitale geletterdheid die aansluit bij die kerndoelen. Nu werken we dagelijks op de Petteflet en geïntegreerd in ons aanbod aan de vier domeinen van digitale geletterdheid. Bij het missen van een van de domeinen of het onvoldoende aanbieden zullen we aan het einde van het schooljaar dit in een cursus aanbieden. Het onderwerp digitale veiligheid zullen we apart als cursus aanbieden.

Bron: <https://www.slo.nl/sectoren/po/inhoudslijnen-po/inhoudslijnen-digitale-geletterdheid/>

4.2 Overige vakken

Kunst en cultuur

Het vormingsgebied wereldoriëntatie is het inhoudelijke hart van het onderwijs en andere vakgebieden, waaronder kunst en cultuuronderwijs. Kunst en cultuuronderwijs worden ingezet en toegepast om dat inhoudelijke doel vorm te geven. Er is een sterk verband tussen wereldoriëntatie en cultuuronderwijs. Cultuur zit verweven in wereldoriëntatie. Cultuur is wat mensen doen, maken en denken; juist daar liggen de raakvlakken met thema's binnen het

vakgebied wereldoriëntatie. Door de meer bewuste koppeling van de twee vakgebieden wordt de kans op betekenisvol onderwijs groter, omdat er voor de leerlingen meer samenhang zichtbaar wordt. Als school streven we naar een vakdocent kunst en cultuur. Deze zal ons helpen het kunst en cultuuronderwijs verder body te geven.

Sport en bewegen

De basisschool is een belangrijke plek voor een positieve sport- en beweegrijke toekomst van ieder kind. Met name door goed en voldoende bewegingsonderwijs wordt de basis gelegd. Onze vakleerkracht werkt vanuit een vakwerkplan en heeft zicht op de beweegdoelen van elk kind. Deze worden bijgehouden in volg mij (Jan luiting fonds). Bij ons op de Petteflet voldoen we aan de wettelijke beweegnorm, te weten: minimaal 90 minuten bewegingsonderwijs van een bevoegde leerkracht per week. Kleuters in de onderbouw hebben recht op 5 momenten speelzaal/schoolplein per week, waarvan minimaal twee lessen bewegingsonderwijs.

Overige vakken staan vermeld in de schoolgids.

4.3 Onderwijstijd

Het onderwijs wordt zo ingericht dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen. In de acht aaneensluitende schooljaren ontvangen onze leerlingen minimaal 7.520 klokuren onderwijstijd, de urennorm. De leerlingen in de groepen 1 t/m 4 ontvangen minimaal 3.520 onderwijstijd en in de groepen 5 t/m 8 minimaal 3.760 uur.

Als school hebben wij gekozen voor het Hoornse model. Wij lichten dit verder toe in onze schoolgids. Alle groepen ontvangen minimaal 940 uur onderwijs per schooljaar.

Om effectief om te gaan met onze leertijd werken we op de Petteflet met een ritmisch weekplan. Het ritmisch weekplan is voor ons een belangrijk instrument dat de structuur en het ritme van het onderwijs en de dagelijkse activiteiten die gepland worden laten zien. Het ritmisch weekplan is gebaseerd op de ritmische opbouw van de week, waarbij verschillende activiteiten en cursussen op vaste momenten worden ingepland. Daarnaast moet er voldoende ruimte zijn voor individueel werk, samenwerking en vrije keuzeactiviteiten en waar samen spelen, werken, spreken en vieren elkaar afwisselen.

4.4 Veiligheid en welbevinden

Een school moet een veilige plek zijn. Een veilige leeromgeving is noodzakelijk voor een goede ontwikkeling van kinderen. Ook is een veilige omgeving nodig voor stamgroepleiders en overig personeel van de school. Zij moeten kwalitatief goed, binnen optimale voorwaarden en met plezier hun werk kunnen doen. Wij bevorderen daarom proactief een veilige en sociale omgeving voor onze kinderen en onze medewerkers. Onze school werkt vanuit het jenaplanconcept aan de sociale competenties van de kinderen. Samen maken we afspraken over de sociale competenties die de kinderen passend bij de populatie moeten behalen bij ons op de Petteflet. Met als doel deze verder te ontwikkelen. De Petteflet kiest de komende periode een aanvullende methode om dit te monitoren maar ook om hier verder planmatig aan te werken. In het schooljaar 2023/2024 wordt dit geïmplementeerd (zie ook jaarplan 2023-2024).

Onze school brengt minimaal jaarlijks de veiligheidsbeleving van de kinderen in kaart. Hiervoor maken wij gebruik van de vragenlijsten van Vensters. De vergaarde gegevens zijn toegankelijk voor de onderwijsinspectie. Deze jaarlijkse leerlingenenquête is dusdanig vormgegeven dat deze inzicht geeft in het algehele welbevinden van de kinderen op school, meer specifiek in de ervaren sociale veiligheid op school en in de mate waarin kinderen te maken hebben met aantasting van de sociale veiligheid. Eens per twee jaar vragen we ouders, middel een vragenlijst aan te geven hoe zij het schoolklimaat ervaren. De uitkomsten van de ouder- en leerlingenenquêtes gebruiken wij om ons veilige schoolklimaat te versterken. De resultaten worden teruggekoppeld aan ouders

en kinderen. Ook worden de uitkomsten besproken in de kinderraad en worden er verbeterpunten opgesteld.

In het schoolveiligheidsplan staat beschreven hoe we zorgen voor de sociale, psychische en fysieke veiligheid van onze kinderen en medewerkers van de school. In het plan staat onder andere concreet beschreven hoe we onveilige situaties op school voorkomen, welke gedragsregels we hanteren, op welke wijze we incidenten registreren, hoe we pesten tegengaan en wie dit beleid coördineert en als aanspreekpunt fungeert, de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, de naam van onze vertrouwenspersoon en de aandachtsfunctionaris, hoe we omgaan met grensoverschrijdend gedrag en de wijze waarop de veiligheid in schoolgebouw wordt gemeten en eventueel wordt aangepast. Het schoolveiligheidsplan is te vinden op onze website en is in te zien op school.

4.5 Gelijke kansen

4.5.1 Taalbeleid ten aanzien van taalachterstanden

Taalachterstanden pakken wij aan vanaf het allereerste begin door alle kinderen een rijke taalomgeving aan te bieden, waardoor kinderen met een taalachterstand ondergedompeld worden in de taal. Het rijke taalaanbod bestaat o.a. uit voorlezen, gesprekken, woordmuren en rijk ingerichte taalhoeken. Ook worden er veel kringgesprekken gevoerd waarin kinderen hun mondelinge taalgebruik verbeteren en hun woordenschat vergroten. Daarnaast is er veel aandacht voor leesbevordering, schrijfactiviteiten en het organiseren van taalspellen en -activiteiten. Taalintegratie in de andere vakken helpt kinderen taalvaardigheden toe te passen in verschillende contexten.

Om de woordenschat te ontwikkelen van de kinderen met een taalachterstand of kinderen met Nederlands als tweede taal, de zogenaamde NT2-kinderen, werken we in de onderbouw met Logo 3000. Deze methode wordt in alle onderbouw stamgroepen, passend bij het thema ingezet. Er zit een digitaal gedeelte bij met leuke educatieve taalspelletjes die ook door alle kinderen gespeeld kunnen worden.

Daar waar nodig zetten we extra taal(lees)onderwijs in. De NT2-kinderen krijgen in een klein groepje door een stamgroepleider extra ondersteuning binnen ons taalatelier. De kinderen met een leesachterstand in de Nederlandse taal krijgen in kleine groepjes ondersteuning van de onderwijsassistent.

4.5.2 Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)

Onze school biedt zelf geen programma voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) aan, maar werken nauw samen met Huis de B dat naast onze school gevestigd is. Zij bieden dit programma aan voor peuters. Er is altijd sprake van een warme overdracht van de voorschoolse opvang naar de basisschool waarin verteld wordt dat er extra aandacht voor de taalontwikkeling nodig is.

4.5.3 Brugfunctionaris

Wij werken op school niet met een gesubsidieerde brugfunctionaris. Wij hebben echter wel zicht op de gezinnen waar de inbreng van een brugfunctionaris zinvol zou zijn. Onze adjunct- directeur fungeert als iemand die voor dat soort gezinnen de brug slaat tussen school, kind en het gezin. Zij zorgt ervoor dat alle kinderen mee kunnen doen en hun talenten kunnen ontwikkelen. Zij heeft dan ook een taak in het vroegtijdig signaleren van problemen in de thuissituatie en probeert hierop in te spelen door bijvoorbeeld aanvragen te doen bij Stichting Leergeld en het Jeugd Cultuurfonds.

4.5.4 Kansrijk adviseren PO naar VO

Het doel van een goed schooladvies is dat kinderen onderwijs volgen op een niveau passend bij hun talenten en interesses. We streven naar een schooladvies dat recht doet aan de talenten, ontwikkeling en capaciteiten van het kind. We zijn als Petteflet jaarlijks verplicht om voor een bepaalde datum een definitief schooladvies af te geven voor alle kinderen in groep 8. Het schooladvies mag bestaan uit één schoolsoort of uit twee naastgelegen schoolsoorten. Het eerste wordt een enkelvoudig schooladvies genoemd, bijvoorbeeld vmbo-bb. Het tweede is een meervoudig schooladvies, bijvoorbeeld vmbo-t/havo.

Het schooladvies is geen momentopname, maar is gebaseerd op een breed inzicht in de ontwikkeling van het kind. De gehele schoolloopbaan van het kind is relevant bij de totstandkoming van het schooladvies. Het advies van de basisschool is leidend bij de overgang van kinderen naar het voorgezet onderwijs (VO). Dit maakt dat het schooladvies gebaseerd is op meer dan de toets scores op taal en rekenen.

Wij gebruiken de volgende bronnen bij de totstandkoming van het schooladvies:

- input stamgroepleider;
- plaatsingswijzer;
- Cito-doorstroomtoets.

De verwachtingen die stamgroepleiders hebben van kinderen zijn bepalend voor de houding richting en interactie met kinderen. Hoge verwachtingen dragen bij aan het creëren van een schoolomgeving die kinderen de gelegenheid geeft zich optimaal te ontplooiën. 'Hoge verwachtingen' gaan niet om 'iedere kind op het hoogste niveau' of 'hoger is beter', maar om 'iedere kind op zijn of haar hoogste niveau'. En dit draait feitelijk om het hebben van een realistische en optimistische verwachting van het kind. We zijn ons bewust van de invloed hiervan op de leermogelijkheden van kinderen. Om tot een kansrijk schooladvies te komen geven we daarom het schooladvies vanuit meerdere perspectieven vorm. Op onze school wordt het advies in overleg opgesteld met:

- stamgroepleider;
- intern begeleider;
- kind en ouders.

Daarnaast maken wij gebruik van de warme overdracht naar het VO om zo bij te dragen aan een kansrijke start in het VO. We doen de overdracht naar het VO zo zorgvuldig mogelijk, zodat de kinderen een optimale en eerlijke start kunnen maken.

4.6 Doelstelling op het gebied van ons onderwijskundig beleid

Samengevat kunnen wij zeggen dat wij als jenaplanschool de nadruk willen leggen op burgerschapsonderwijs, waarbij wij streven naar kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming. Wij bereiden kinderen voor op een volwaardige plek in de samenleving door hen kennis en vaardigheden aan te leren. Burgerschapsonderwijs is verweven in de dagelijkse onderwijspraktijk.

Bij ons op de Petteflet besteden we aandacht aan sociale en maatschappelijke competenties om kinderen op te voeden tot evenwichtige, democratische en participerende burgers.

Digitale geletterdheid is een belangrijk aspect, waarbij wij werken aan de ontwikkeling van digitale vaardigheden bij kinderen. Daarnaast worden de vakken zoals aardrijkskunde, geschiedenis, biologie, natuurkunde en techniek geïntegreerd aangeboden binnen het wereldoriëntatieonderwijs. Kunst en cultuur worden onder andere ingezet om het inhoudelijke doel van wereldoriëntatie vorm te geven.

Wij streven naar een veilige leeromgeving, waarin het welzijn van de kinderen en medewerkers wordt bevorderd. Eventuele taalachterstanden worden hierbij aangepakt door een rijke

taalomgeving aan te bieden en extra taalonderwijs indien nodig. Concrete doelen die hieruit kunnen voortvloeien zijn de volgende:

Burgerschap

- Kennis en begrip bevorderen van vrijheid en gelijkheid, zodat kinderen weten wat deze waarden betekenen.
- Kinderen laten begrijpen hoe de samenleving werkt, inclusief machtsstructuren en hoe ze hun stem kunnen laten horen.
- Het stimuleren van respect, eerlijkheid en samenwerking, zodat kinderen leren hoe ze zich op een democratische manier kunnen gedragen.
- Bewustwording creëren van identiteit, diversiteit en het waarderen van verschillende perspectieven, zodat kinderen openstaan voor anderen.
- Kinderen aanmoedigen om solidair te zijn en zich betrokken te voelen bij anderen, zowel binnen als buiten hun directe omgeving.
- Kinderen leren om verantwoordelijk en veilig deel te nemen aan de digitale wereld, zodat ze digitale vaardigheden ontwikkelen.
- Bewustzijn vergroten van duurzaamheid en globalisering, zodat kinderen begrijpen hoe hun acties de wereld beïnvloeden. Kinderen leren omgaan met nieuwe technologieën en begrijpen wat ethische dilemma's kunnen zijn.

Sociale en maatschappelijke competenties

- Kinderen helpen om sociale vaardigheden te ontwikkelen, zodat ze goed kunnen omgaan met anderen.
- Kinderen leren hoe ze kunnen deelnemen aan de samenleving en hun mening kunnen uiten, zodat ze actieve burgers worden.
- Het bevorderen van respect, eerlijkheid en hulpvaardigheid, zodat kinderen anderen met vriendelijkheid behandelen.
- Kinderen helpen bij het ontwikkelen van spreek- en luistervaardigheden, zodat ze effectief kunnen communiceren en feedback kunnen geven en ontvangen.

Digitale geletterdheid

- Kinderen basisvaardigheden aanleren in het gebruik van computers en internet.
- Kinderen leren hoe ze betrouwbare informatie kunnen vinden, beoordelen en gebruiken.
- Kinderen helpen om kritisch om te gaan met media-inhoud, zodat ze mediawijs worden.
- Kinderen leren problemen analyseren en oplossen met digitale tools en logisch denken.

Wereldoriëntatie

- Kinderen geïntegreerd en projectmatig kennis laten opdoen over aardrijkskunde, geschiedenis, biologie, natuurkunde en techniek.
- Kinderen leren hoe ze onderzoek kunnen doen en hun bevindingen kunnen presenteren.
- Kinderen stimuleren om nieuwsgierig te zijn en de wereld om hen heen te verkennen.
- Kinderen betrekken bij cultureel erfgoed, relevante plekken en organisaties.

Kunst en cultuur

- Het gebruik van kunst en cultuur in het onderwijs bevorderen om betekenisvol leren te stimuleren.
- Wereldoriëntatie versterken door verbanden te leggen met kunst en cultuur.
- Kinderen helpen hun creatieve expressie en verbeeldingskracht te ontwikkelen door middel van kunstzinnige vorming.

Hoofdstuk 5 Begeleiding en ondersteuning: hoe volgen we onze leerlingen?

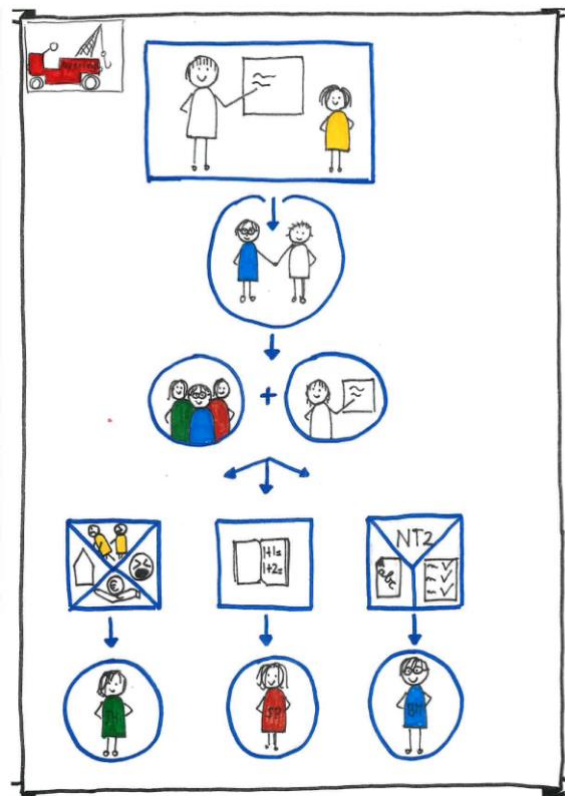
5.1 Zicht op ontwikkeling

De Petteflet verzamelt vanaf het moment dat kinderen bij ons op school starten, systematisch informatie over hun kennis en vaardigheden. Dit doen we op alle domeinen die voor het onderwijs van belang zijn. We volgen hierin zoveel mogelijk de handelingsgericht werken cyclus (HGW), zoals Noëlle Pameijer deze beschrijft in haar boek: Samen werken aan schoolsucces.

5.1.1 Hoe hebben wij onze kinderen in beeld en wat als het even niet lukt?

In de onderbouw volgen we de ontwikkeling van het kind in het Digi keuzebord. De stamgroepleider kan dagelijks lezen aan welke doelen een kind nog mag werken en in welke mate het kind het doel al heeft behaald. N.a.v deze informatie en de dagelijkse observaties, bepaalt de stamgroepleider welke activiteiten een kind al dan niet verplicht op de dag volgt en welke interventies zijn daarin toepast. In de midden- en bovenbouw volgen we de ontwikkeling met het P & E formulier (Planning & Evaluatie formulier). Deze wordt ingezet bij alle cursussen. Het lesdoel wordt door de stamgroepleider genoteerd op het P & E formulier. Door controle van begrip tijdens de instructie en observaties tijdens de zelfstandig werkperiode en het nakijken van de lesdoel gerelateerde opdrachten, houdt de stamgroepleider zicht op de voortgang. Na de les noteert de stamgroepleider op het P & E formulier: welke kinderen recht hebben op een extra instructie, op welke datum deze plaats vindt en welke materialen of strategie het daarbij gaat inzetten. Daarnaast volgt de stamgroepleider de ontwikkeling van het kind met methode gebonden toetsen.

Blijkt dat het kind door alle ingezette interventies niet voldoende voortgang boekt, dan brengt de stamgroepleider het kind in op de bouwvergadering. Collega's geven adviezen, welke de stamgroepleider kan inzetten. Blijkt na verloop van tijd ook deze adviezen niet de gewenste voortgang te leveren, dan maakt de stamgroepleider een afspraak met de intern begeleider en volgt er een kind bespreking. Samen zoeken zij naar de juiste interventie op de hulpvraag van de stamgroepleider. Hierbij kan de intern begeleider een beroep doen op het interne zorgteam. Daarin hebben zitting: de intern begeleider, rekenspecialist, taalcoördinator, gedrag specialist, NT2- specialist en de specialist op het gebied van het jongere kind. Afhankelijk van de hulpvraag wordt de stamgroepleider gekoppeld aan een specialist. In complexe situaties die de basiszorg overstijgen, winnen we kennis in bij het Kenniscentrum Openbaar Onderwijs Groningen (KCOO). Hieronder vallen onder andere onze orthopedagoog en ambulante begeleider.

Schematische weergave interne zorgteam

5.1.2 Hoe volgen wij de groei binnen ons onderwijs en passen wij ons aanbod aan?

Twee keer per jaar worden de LVS-toetsen (Leerlingvolgsysteem-toetsen) afgenomen. Met de kwaliteitskaarten welke voor de vakgebieden lezen, taal en rekenen zijn ontworpen, bepalen de stamgroepleiders van welke kinderen zij het werk gaan analyseren. Voor het bepalen van de interventies kijken ze ook naar de resultaten van de methode gebonden toetsen, de resultaten op de interventies die zijn beschreven op de P & E formulieren en hun dagelijkse observaties. De stamgroepleiders schrijven vervolgens per vakgebied een onderwijsplan (periode plan). Zij volgen deze tot aan de daaropvolgende afname van de LVS- toetsen.

Twee keer per jaar vindt er een groepsbespreking plaats. De intern begeleider voert deze met de stamgroepleider. Hierin worden de aandachtspunten voor de daaropvolgende periode besproken: hoe gaat de groep, zitten we nog op koers richting de doelen die voor de periode zijn gesteld, moeten we het onderwijsaanbod en de eventuele extra ondersteuning bijstellen? Binnen het jenaplanonderwijs staat het pedagogische klimaat voorop. Dit onderwerp zal altijd opening van het gesprek zijn. Vervolgens worden de bevindingen m.b.t. de cursussen besproken en worden de onderwijsplannen meegenomen. Deze onderwijsplannen kunnen vervolgens worden bijgesteld.

De uitkomsten van de LVS-toetsen analyseren we uiteraard in samenspraak met de teamleden ook op leerjaar, bouw en schoolniveau. Met elkaar kijken we kritisch naar ons onderwijsaanbod en bepalen we welke interventies we gaan toepassen, zodat de kinderen optimaal profiteren van ons aanbod.

5.2 Afstemming en differentiatie

Leerlingen hebben verschillende niveaus en onderwijsbehoeften. Het onderwijs moet aangepast zijn aan de verschillen tussen leerlingen. Differentiatie is de wijze waarop een leerkracht met de verschillen tussen leerlingen omgaat en daarop zijn of haar onderwijs afstemt. Het doel is om tegemoet te komen aan de verschillende leerbehoeften van alle leerlingen. Op die manier worden de leermogelijkheden van alle leerlingen in de klas vergroot en kunnen de leerlingen een bepaald niveau behalen.

Bij ons doen alle kinderen mee met de klassikale instructie, waarna na controle van begrip de kinderen al dan niet zelfstandig aan het werk gaan. We werken met het Dim. De stamgroepleider bepaalt welke opdracht(en) het kind moet uitvoeren.

We hebben per vak (instructie) de groep ingedeeld in drie niveaus. In het onderwijsplan wordt dit beschreven als: ik snap het, ik snap het bijna, ik vind dit erg/heel moeilijk (hoger-, basis- en een minimum niveau). In welk niveau het kind zit, kan per lesdoel/domein verschillen. Het P & E formulier (en voor een gedeelte het onderwijsplan) is hierin leidend.

Voor de kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong, evenals voor de kinderen die in de leerjaren 3, 4 en start 5 een V scoren op de leestoets(en), wordt er buiten de klas extra ondersteuning geboden door de onderwijsassistent. Voor de meer- en hoogbegaafde kinderen is er verdiepingsstof al dan niet vanuit de methode, een interne plusklas (eierkoekenbakkers) en/of externe plusklas.

5.3 School Ondersteuningsprofiel (SOP) basis en extra ondersteuning

Binnen Passend Onderwijs wordt gesproken over de zogenaamde basisondersteuning en extra ondersteuning. Preventieve en lichte curatieve interventies vallen binnen de basisondersteuning.

Binnen de Petteflet gaat dit om het signaleren en het bieden van een aanbod met dyslexie, hoogbegaafdheid, sociaal-emotionele problemen, leerproblemen als gevolg van verminderde intelligentie, lichte fysieke beperkingen of onrust/concentratie problemen. Momenteel werkt Openbaar Onderwijs Groningen aan een protocol voor dyscalculie.

Interventies zijn:

- Werken volgens, in overeenstemming met protocol dyslexie en concept protocol dyscalculie.
- Inzet eigen leerlijn bij leerproblemen.
- Opstellen van een ontwikkelingsperspectief (OPP).
- Inzet kennis en competenties Kind team (GGD/GGZ/Wij Groningen).
- Inzet eigen leerkrachten en onderwijsassistent.
- Ondersteuning bij gedragscontract/protocol.
- Afname sociogram door stamgroepleiders.
- Interne- en externe plusgroep.
- Taalatelier voor NT2-kinderen.

Onze ondersteuningsniveaus zijn:

- 1: goed onderwijs;
- 2: remediërend handelen;
- 3: individuele hulp al dan niet door eigen stamgroepleider;
- 4: OPP met ondersteuning;
- 5: verwijzen naar het speciaal basisonderwijs (SBO).

We houden de kinderen tot de LVS M6 toets zoveel als mogelijk is in de 1S lijn(streefniveau). Mocht het kind structureel niet scoren passend bij het leerstofaanbod, dan kan er na een gesprek met de orthopedagoog en ambulant begeleider gekozen worden om een onderzoek te doen naar de ondersteuningsbehoefte van het kind (intelligentie onderzoek enz.) Ouders zijn hier altijd bij betrokken. Ook wordt er geschakeld naar de F-lijn (fundamenteel niveau) en wordt er een OPP opgesteld waarbij ook weer de ouders zijn betrokken.

Onze school heeft een ondersteuningsprofiel (SOP) opgesteld. Dit document is terug te vinden op onze website. De nadruk ligt hierin op maatwerk: het ene kind is de ander niet. Dit maakt dat het SOP niet statisch en vast omljnd is.

5.4 Hoe handelen we als passend onderwijs bij ons niet (meer) lukt

Wij willen dat elk kind een passende plek en passend onderwijs kan volgen. Ook als een kind extra begeleiding en ondersteuning nodig heeft. Dit is ook wettelijk omschreven en heet zorgplicht. Deze zorgplicht is er voor kinderen die al op de Petteflet zitten maar ook voor kinderen die (schriftelijk) zijn aangemeld.

Zorgplicht betekent dat scholen ervoor verantwoordelijk zijn om alle kinderen die extra ondersteuning nodig hebben een passende onderwijsplek te bieden. Om die reden werken wij samen met reguliere en speciale scholen en het Samenwerkingsverband.

Als we twijfelen of de Petteflet nog de juiste school is om aan de onderwijsbehoefte van het kind te voldoen, maken we dit bij ouders. We maken een zorgvuldige afweging, gebaseerd op de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van het kind, de omvang en samenstelling van de stamgroep en de ervaring en deskundigheid van het team. Als het ons niet meer lukt om passend onderwijs te bieden, gaat er in overleg met het KCOO en de ouders gekeken worden naar een passendere school. Dit kan zijn:

- een andere basisschool;
- een school voor speciaal basisonderwijs;
- een school voor speciaal onderwijs.

De Petteflet kan een kind niet meer voldoende bieden als:

- De extra ondersteuning zoals deze omschreven zijn in het SOP, niet meer tegemoetkomt aan de onderwijsbehoefte van het kind.
- De extra ondersteuning zoveel aandacht vraagt, dat er sprake is van verstoring van het onderwijsproces van andere kinderen.
- Er sprake is van verstoring van de rust en orde op school.

5.5 Doelstelling op het gebied van onze begeleiding en ondersteuning

- Wij zorgen dat het kind de zorg en ondersteuning krijgt die het nodig heeft om zich zo goed als mogelijk te ontwikkelen. De ondersteuning die wij kunnen bieden staat omschreven in het SOP.
- We werken handelingsgericht, zodat we aansluiten bij het niveau van het kind. Hoe het handelingsgericht werken vorm heeft binnen onze school staat omschreven op de kwaliteitskaarten die op onze school aanwezig zijn.

Hoofdstuk 6 Ons stelsel van kwaliteitszorg: hoe zorgen we voor goed onderwijs?

6.1 Stelsel van kwaliteitszorg op bovenschools niveau

In de Wet Onderwijstoezicht is vastgelegd dat de opbrengsten van een school door de Inspectie van het Onderwijs worden beoordeeld. Hierbij wordt gekeken naar het schoolplan, de leerresultaten en ontwikkeling van leerlingen, de veiligheidsmonitor en het (financieel) jaarverslag. Aan de hand van diverse instrumenten (zoals tevredenheidsenquêtes, lesobservaties, analyse administratiesysteem) monitoren, analyseren en evalueren we de resultaten en processen. Op deze manier krijgt de school, het College van Bestuur en de Inspectie van het Onderwijs inzicht in de kwaliteit van het onderwijs. Het schoolbestuur is eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van ons onderwijs. Het College van Bestuur heeft zicht op de kwaliteit van alle scholen door het systematisch voeren van kwaliteitsdialogen over de basiskwaliteit, de resultaten, opbrengsten en de eigen ambities van de school. Daarnaast werkt het College van Bestuur vanuit een strategische koers die in alle scholen van Openbaar Onderwijs Groningen herkenbaar is.

Het College van Bestuur zorgt naast de kwaliteitszorg op bovenschools niveau voor een kwaliteitscultuur waarin successen worden gevierd, er ruimte is om onderling feedback te geven en ontwikkelpunten met elkaar worden gedeeld.

6.2 Kwaliteitszorg op schoolniveau

Kwaliteit is het fundament van ons onderwijs. De Inspectie van het Onderwijs heeft een kader gesteld voor de basiskwaliteit waaraan elke school dient te voldoen. Daarbij hebben wij de ambitie om kwalitatief hoogstaand onderwijs te bieden.

Om een hoge kwaliteit van onderwijs te kunnen leveren is het van belang dat de basis op orde is. We stellen een schoolplan op, met onze ambities een (verbeter)doelen. Uit het schoolplan volgt een jaarplan dat met het team en de Medezeggenschapsraad wordt geëvalueerd. Daarvan wordt een (jaar)verslag opgesteld. We

hanteren het zogenaamde plan-do-check-act model (zie afbeelding). Dat vraagt om continue aandacht voor de monitoring van de basiskwaliteit en het werken aan het behalen van ambitieuze doelen. We checken jaarlijks onze (basis)kwaliteit, met diverse instrumenten (zoals tevredenheidsenquêtes, lesobservaties, analyse onderwijsresultaten). De uitkomsten worden ook gebruikt om te bekijken in welke mate de ambities en doelen uit het school- en jaarplan zijn bereikt. Daar waar nodig nemen wij verbetermaatregelen om de kwaliteit te verbeteren en/of verhogen.

6.3 Kwaliteitscultuur

Op onze school heerst een professionele schoolcultuur. We stimuleren deze cultuur op diverse fronten. Allereerst voeren we in ons onderwijsteam verschillende kwaliteitsdialogen om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. In deze dialoog komt de eigen visie van de school, de ambities, de kwaliteit van ons handelen, de reflectie daarop en het leren van elkaar continue aan de orde. Een gedeelde visie en gezamenlijke ambitie in een school dragen bij aan het ontwikkelen van een professionele kwaliteitscultuur. Ten tweede hebben we op onze school margedagen en teambijeenkomsten ingeroosterd voor studiedagen, waarbij het hele team

geschoold wordt op onderwijskundige thema's passend bij de ambities en doelen. Daarnaast zitten de meeste leerkrachten in een werk- of ontwikkelgroep die een actieve bijdrage levert aan de ontwikkeling en uitvoering van het onderwijskundig beleid op school. Een vierde belangrijk speerpunt is de ontwikkeling van de leerkracht tot een nog betere leerkracht. Daartoe legt het managementteam regelmatig klassenbezoeken af en worden er individuele gesprekken gevoerd. We stimuleren daarbij de leerkracht om eigen ontwikkeldoelen te formuleren. Deze ontwikkeldoelen vormen een belangrijk onderdeel in de gesprekkencyclus. Ook stimuleren we collega's om op regelmatige basis bij elkaar te kijken en feedback te geven.

De kwaliteitscultuur heeft uiteindelijk tot doel om het gesprek over onderwijs en organisatie te stimuleren, zowel op formeel (gesprekkencyclus en studiedagen) als informeel. Kwaliteitszorg is zo een gezamenlijk aandachtspunt van de teamleden en de schoolleiding.

Bij ons op de Petteflet werken we met jaarplannen. Deze zijn een vertaling per schooljaar van ons schoolplan welke is gekoppeld aan het strategisch beleid van Openbaar Onderwijs Groningen. We werken met inhoudelijke werkgroepen aan de onderwijsdoelen van dat schooljaar. Het doel per werkgroep is helder en meetbaar beschreven in het jaarplan. In deze inhoudelijke werkgroepen zitten verschillende teamleden uit alle bouwen. Deze groepen hebben een kartrekker die verantwoordelijk is voor het proces de evaluatie en implementatie. De werkgroepen komen cyclisch bij elkaar en hebben een plek op de jaarkalender van de school.

Binnen de Jaarkalender worden verder de volgende overleggen gepland:

- vergaderingen Managementteam;
- overleg directie – intern begeleider;
- zorgoverleg;
- bouwvergaderingen;
- werkgroep overleg;
- teamvergaderingen;
- ontwikkeltijd;
- Medezeggenschapsraadvergadering;
- Oudercommissievergadering;
- Kinderraad overleg;
- IB-leernetwerk overleg;
- Strategisch beraad directeuren;
- Q (kwartaal)-gesprekken met het bestuur;
- Jenaplan regio-overleg.

De directie hanteert de werkwijze van Flitsbezoeken om zicht te houden op kwaliteit, persoonlijk functioneren en pedagogisch klimaat. Flitsbezoeken kunnen algemeen van karakter zijn of op basis van een vooraf vastgesteld thema of aandachtspunt. Als school hebben we een instrument ontwikkeld waar we mee werken.

De directie voert voortdurend gesprekken met collega's. Tweemaal per jaar heeft dit wat een formeler karakter. Deze individuele gesprekken met de collega's worden vastgelegd in Mijn Bardo. We hebben binnen de school de afspraak dat je in principe geen nieuwe dingen mag horen over het functioneren. Als er sprake is van niet functioneren wordt dit gelijk besproken. Indien nodig zal er een verbeter traject worden gestart met de medewerker.

De intern begeleider voert veelvuldig groepsbezoeken uit en bespreekt deze altijd na. Dit heeft in elk geval twee keer per jaar een formeel karakter. Hiervan wordt een verslag gemaakt en ontwikkeldoelen besproken.

De rekencoördinator binnen onze school voert specifiek tijdens de reken instructie groepsbezoeken uit. Deze zijn gericht op het didactisch handelen en de instructie van de stamgroepleider. Deze worden altijd na besproken.

Onze school heeft een eigen video interactie begeleider. Deze collega kan worden ingezet om het professioneel handelen van een medewerker inzichtelijk te maken en verder te verbeteren.

De bouwcoördinatoren voeren tijdens de ambulante tijd die ze hebben thematische groepsbezoeken uit op een jenaplanessentie. Ook maken zij door het overnemen van stamgroepen collegiale visitatie mogelijk.

6.4 Verantwoording en dialoog

Als school werken wij systematisch en cyclisch aan de kwaliteit van ons onderwijs en leggen daarbij ook verantwoording af aan het College van Bestuur en (externe) stakeholders. De focus ligt daarbij altijd op het ontwikkelen van goed onderwijs, de eigen reflectie daarop en het leren van elkaar. Ieder jaar stellen we een jaarplan op waarin we ook onze verbeter- en/of ontwikkelpunten opnemen. Het jaar sluiten we af met een jaarverslag waarin we verantwoording afleggen aan de MR en het College van Bestuur voor wat betreft de realisatie van onze verbeterdoelen en de behaalde resultaten. Als Petteflet willen we zo transparant mogelijk zijn.

Daarnaast nemen we tevredenheidspeilingen af bij ouders en leerlingen en verantwoorden wij ons in de schoolgids en op de website www.scholenopdekaart.nl (<https://scholenopdekaart.nl/basisscholen/groningen/22889/ojs-de-petteflet/>).

6.5 Leerlingenparticipatie en ouderbetrokkenheid

Kinderparticipatie

Om onze visie op burgerschap uit te dragen en waar te maken, betrekken wij onze kinderen actief bij onze school. Dit betekent dat we naar hen luisteren, hen in de gelegenheid stellen om hun stem te laten horen en ze de ruimte te geven om een mening te geven over onze school en ons onderwijs. De leerlingenparticipatie binnen ons school wordt op de volgende wijze vormgegeven:

Kinderraad

Sinds november 2022 heeft de Petteflet een eigen kinderraad. Vanuit alle midden- en bovenbouwgroepen hebben stamgroep vertegenwoordigers zitting in de kinderraad. Zij worden vanuit de eigen stamgroep democratisch gekozen. De kinderraad komt maandelijks bij elkaar.

Stamgroep vertegenwoordigers

Elke stamgroep heeft een of twee stamgroep vertegenwoordigers. Tijdens de vergaderkring in de stamgroep kunnen zij punten verzamelen om te bespreken in de kinderraad.

Kindertevredenheidsenquête

De school voert jaarlijks een kindertevredenheidsenquête uit. De resultaten van de peiling nemen we mee in het evalueren van ons beleid en onderwijs. De resultaten publiceren we op Scholen op de kaart en bespreken we met de kinderraad.

Ouderparticipatie

Wij blijven in goed contact met ouders en verzorgers. Want, de ouders en de school voeden samen de kinderen op. Dat gaat het best als je elkaars standpunten over opvoeding kent. Ouders en verzorgers voelen hun kind het beste aan en weten als geen ander hoe hij of zij denkt, voelt en doet. Die kennis is een onmisbaar ingrediënt voor ons onderwijs. Buiten de gesprekken met de stamgroepenleider van je eigen kind kun je als ouder op verschillende manieren participeren binnen de school. De Oudercommissie speelt hierin een belangrijke rol. Er is een aantal vaste projectgroepen zoals de schooltuin, de schoolbieb en de weggeefkast enz. Verder worden ouders veel betrokken bij uitjes, projecten, andere verrijkende projecten binnen de school en leveren ze input voor het schoolplan.

Medezeggenschapsraad

Onze school heeft een Medezeggenschapsraad (MR). Onze MR bestaat uit 6 leden. De MR overlegt met de directie over de belangrijke schoolontwikkelingen en besluiten die de directie en/of het College van Bestuur wil nemen. Op zijn beurt kan de MR elk standpunt die zij heeft te allen tijde kenbaar maken aan de directie.

De MR overlegt met de directie over onderwerpen zoals:

- het schoolplan;
- het ondersteuningsprofiel;

- verbetering van het onderwijs;
- communicatie en betrokkenheid van ouders;
- verantwoording van het onderwijs;
- schoolbegroting.

Oudercommissie

Wij hebben bij ons op school een bloeiende Oudercommissie. Deze commissie organiseert onder andere een aantal feestelijke momenten bij ons op school. Denk hierbij aan het Sinterklaasfeest, voorleesontbijt en het afscheid van groep 8.

Stamgroepouder

De stamgroepouder is het aanspreekpunt voor alle andere ouders. Ze versturen met regelmaat een bericht met nieuwtjes voor alle ouders van de stamgroep en organiseren praktische klussen.

Oudertevredenheidsenquête

De school voert jaarlijks een oudertevredenheidsenquête uit. De resultaten van de peiling nemen we mee in het evalueren van ons beleid en onderwijs. De resultaten publiceren we op Scholen op de kaart.

6.6 Doelstelling op het gebied van ons stelsel van kwaliteitszorg

De onderstaande doelen kunnen wij opstellen ter bevordering van onze kwaliteitszorg:

- Het behalen van een positieve beoordeling van de opbrengsten door de Inspectie van het Onderwijs.
- Het opstellen en implementeren van een schoolplan met duidelijke ambities en (verbeter)doelen.
- Het monitoren, analyseren en evalueren van de leerresultaten en ontwikkeling van de kinderen.
- Het waarborgen van een veilig en positief leerklimaat op de school.
- Het creëren van een kwaliteitscultuur waarin successen worden gevierd, feedback wordt gegeven en ontwikkelpunten worden gedeeld.
- Het regelmatig scholen van het hele team op onderwijskundige thema's die aansluiten bij de ambities en doelen.
- Het stimuleren van de professionele ontwikkeling van de stamgroepleiders door middel van klassenbezoeken, individuele gesprekken en het formuleren van ontwikkeldoelen.
- Het bevorderen van het gesprek over onderwijs en organisatie op zowel formeel als informeel niveau.
- Het opstellen van jaarplannen met heldere en meetbare doelen en het evalueren van deze doelen.
- Het uitvoeren van flietsbezoeken en het gebruik van instrumenten zoals de Kijkwijzer om zicht te houden op de kwaliteit en het functioneren van medewerkers.
- Het voeren van regelmatige groepsbezoeken door de intern begeleider en rekencoördinator om de kwaliteit van het onderwijs en het didactisch handelen te beoordelen.
- Het inzetten van een video interactie begeleider om het professioneel handelen van medewerkers te verbeteren.
- Het uitvoeren van collegiale visitaties en thematische groepsbezoeken om collega's feedback te geven en van elkaar te leren.
- Het systematisch en cyclisch werken aan de kwaliteit van het onderwijs.
- Het opstellen van een jaarverslag waarin verantwoording wordt afgelegd over de behaalde resultaten en de realisatie van verbeterdoelen.
- Het afnemen van tevredenheidspeilingen bij ouders en leerlingen en het publiceren van de resultaten op Scholen op de kaart.

- Het actief betrekken van kinderen bij de school door middel van een kinderraad, stamgroep vertegenwoordigers en kindertevredenheidsenquêtes.
- Het bevorderen van ouderparticipatie en het onderhouden van goed contact met ouders en verzorgers, onder andere via de Oudercommissie en de Medezeggenschapsraad.

Hoofdstuk 7 Personeelsbeleid: hoe zorgen we voor deskundig personeel?

7.1 Integraal personeelsbeleid

Zonder medewerkers geen organisatie, geen onderwijs

Onze medewerkers dragen met elkaar bij aan alle facetten van de kwaliteit van ons primaire proces, het onderwijs. Hierbij gaan we uit van de principes van een lerende organisatie en het benutten van talenten. Van iedere medewerker en leidinggevende wordt vakinhoudelijke professionaliteit, passend leiderschap, duurzame inzetbaarheid en samenwerking verwacht. Het is vanzelfsprekend dat wordt geïnvesteerd in de medewerkerslevensloopbaan. De directeur is verantwoordelijk voor de uitvoering van het personeelsmanagement.

Binnen Openbaar Onderwijs Groningen is het plan 'Samen werken aan strategisch HRM 2022-2024' vastgesteld. Aan dit plan is het 'Meerjarenplan HR' gekoppeld. Hierin zijn de volgende strategische HR-thema's opgenomen: professionaliseren en ontwikkelen, duurzame inzetbaarheid, opbouw personeel en organisatie en optimalisatie personele processen.

Hoe werkt onze gesprekkencyclus?

Wat betreft de gesprekkencyclus is de afspraak dat de medewerker minimaal één keer per jaar een formeel gesprek voert met de leidinggevende. Dit gesprek gaat over zowel het functioneren van de medewerker als over resultaat- en ontwikkelafspraken. Daarnaast reflecteert de medewerker minimaal één keer per jaar op eigen functioneren met behulp van een portfoliodocument. De medewerker vraagt ook feedback aan anderen op het eigen functioneren met behulp van een geobjectiveerd evaluatie-instrument. De leidinggevende legt minimaal één lesbezoek per jaar af.

Meerdere scholen spreken niet van een gesprekkencyclus, maar hebben de professionele dialoog ingevoerd. Hierbij is het belangrijk dat kan worden aangetoond dat sprake is van een cyclische professionele dialoog. Hierin borgen we dat de medewerker gezien wordt, dat er feedback en reflectie plaats vindt en dat we zicht hebben op zowel individuele als teamontwikkeling.

Evenredige vertegenwoordiging vrouwen in leidinggevende posities bij Openbaar Onderwijs Groningen

Per 1 januari 2022 heeft het kabinet maatregelen afgekondigd voor meer vrouwen in leidinggevende posities. Het doel van de maatregelen is een betere man-vrouwverhouding in de top van (semi)publieke organisaties. Dit past bij een inclusieve arbeidsmarkt waarin iedereen gelijkwaardig is. Het startdoel is 33% en het einddoel is een wettelijk streefcijfer van een 50/50 man-vrouwverdeling in 2027.

De verdeling man-vrouw op managementposities (College van Bestuur, rectoren, teamleiders VO, directeuren, adjunct-directeuren PO en managers van het Ondersteuningsbureau tezamen) binnen Openbaar Onderwijs Groningen is op 1 januari 2023 45,4% man en 54,6% vrouw. Openbaar Onderwijs Groningen voldoet hiermee ruimschoots aan het startdoel en het streefcijfer.

7.2 Professionaliserings- en scholingsbeleid

Professionalisering en personeelsontwikkeling is gekoppeld aan de organisatiedoelstellingen van Openbaar Onderwijs Groningen. Het ondersteunt de doelen in de schoolplannen van de individuele scholen. Dit is vastgelegd in het 'Strategisch Professionaliseringplan' (herijkt plan 1 augustus 2023). Elke school stelt jaarlijks een scholingsplan. Hierin staan de bovenschoolse en individuele leeractiviteiten. Ook zijn de leeractiviteiten voor het team opgenomen in dit plan. Het scholingsplan wordt jaarlijks geëvalueerd en aangepast. Van onze medewerkers wordt regie op het eigen leerproces verwacht. Leidinggevend en ondersteunen en faciliteren dit proces. Alle medewerkers voldoen aan de wettelijke eisen die aan hun beroep worden gesteld, of zijn hiervoor

in opleiding.

We stimuleren en faciliteren diverse professionele leergemeenschappen en kennisnetwerken. Denk hierbij aan activiteiten vanuit de Onderzoeksagenda, het primoraat, het High Potential Programma, IB-leernetwerk, Preventiecafé voor de preventiemedewerkers, IT-coördinatoren en Administratieve medewerkers PO. We breiden dit in komende planperiode uit met een netwerk adjunct-directeuren PO/SO en vertrouwenspersonen PO/SO.

Verwachting voor de toekomst

De ambities die we hebben in een steeds veranderende omgeving vragen een continue ontwikkeling van de organisatie en daarmee van alle medewerkers. Veranderprocessen vereisen een professionele cultuur. Dit doet een stevig appél op leiderschap. Nieuwe leidinggevendenden volgen een bovenschools inductieprogramma, inclusief meerjarige intervisie. Ook worden er gezamenlijke managementdagen georganiseerd voor directeuren.

De ambitie is dat elke school binnen Openbaar Onderwijs Groningen per 1 augustus 2024 een meerjarig inductieprogramma heeft voor leerkrachten in opleiding, startende leerkrachten en nieuwe medewerkers.

De professionele cultuur is gemeten in het Medewerkers tevredenheidsonderzoek (MTO) 2021. In 2023 en 2025 komt er een vervolg op het MTO.

7.3 Organisatie en inrichting van het team

Bij ons op de Petteflet werken we elke dag met elkaar aan fantastisch onderwijs waarbij wij zelf genieten en waar de kinderen de grote winnaar zijn. Binnen ons gemêleerd team van 28 medewerkers werken we op een fijne positief kritische manier met elkaar samen.

Van de 28 medewerkers zijn er 8 man en 20 vrouw. Er is een directeur en een ondersteuningsteam. Dit ondersteuningsteam bestaat uit de intern begeleider (Kwaliteit coördinator), Rekenspecialist en een collega die naast directie ondersteunende taken het sociale domein voor haar rekening neemt binnen de school. Ook hebben we een onderwijsassistent en een vakleerkracht gymnastiek. Onmisbaar zijn onze conciërge en een administratief medewerker.

De leeftijdsopbouw binnen het team is als volgt:

Leeftijd	Percentage collega's
<25 jaar	4,6%
25-35 jaar	11,8%
35-45 jaar	32,8%
45-55 jaar	23,1%
55-65 jaar	27,7%
>65 jaar	0%

7.4 Doelstelling op het gebied van ons personeelsbeleid

Op de Petteflet zijn we ons bewust van de meerwaarde van goed en gelukkig personeel. We willen graag goed voor elkaar zorgen en letten in positieve zin op elkaar. Als Petteflet hebben we de volgende doelstellingen op het gebied van personeelsbeleid:

- We ondersteunen startende stamgroepleiders. We vinden het belangrijk dat zij op een positieve manier naar het onderwijs kijken en zichzelf mogen door ontwikkelen in het professioneel handelen. Binnen de Petteflet worden startende stamgroepleiders begeleid door een ervaren collega.

- Op de Petteflet hebben we een gesprekken cyclus waarbij er in ieder geval twee keer per jaar een gesprek is tussen de medewerker en directeur. Bij het niet functioneren van een collega hoort hij of zij dit altijd eerder en wordt er niet gewacht tot het 2-jaarlijkse gesprek.
- Er is ruimte voor persoonlijke ontwikkeling binnen onze school. In bepaalde gevallen is het volgen van een externe opleiding een mogelijkheid. Hier staan we als school voor open.
- We werken binnen de Petteflet met een werkverdelingsplan welke jaarlijks wordt geëvalueerd door de collega's zelf. Onze doelstelling is: Iedereen zit in een ontwikkelgroep (Schoolontwikkeling vanuit het jaarplan) en de rest van de taken verdelen we naar rato onderling. Iedereen doet mee!

Hoofdstuk 8 Onze randvoorwaarden: hoe organiseren we ons onderwijs?

8.1 Communicatie

Wij vinden een sterke en open communicatie naar ouders en kinderen van essentieel belang. Wij geloven dat een goede samenwerking tussen school en ouders belangrijk is voor het welzijn van de kinderen. Wij zien ouders als gelijkwaardige partners die we willen betrekken bij het onderwijsproces, waarbij transparantie, respect en vertrouwen de basis vormen.

We streven naar een open communicatie tussen de school en ouders, waarbij wij regelmatig relevante informatie delen middels de nieuwsbrief (Letterflet), berichten via Social Schools en de website. Er is ruimte voor feedback en vragen van ouders en we zorgen ervoor dat er genoeg gelegenheid is voor persoonlijke gesprekken. Zaken die zich afspelen rondom het kind of in de stamgroep worden altijd eerst besproken met de stamgroepleider.

Wij willen als school meer dan alleen informatie verstrekken. We willen een omgeving creëren waarin ouders zich welkom voelen, ideeën kunnen delen en samenwerken aan het welzijn en de groei van de kinderen. Onze deur staat altijd open en de koffie is snel gezet.

Om goed en professioneel te communiceren is het van belang dat wij ons hierin blijven ontwikkelen. Wij kunnen hiervoor gebruik maken van het ondersteuningsbureau van Openbaar Onderwijs Groningen. Recente voorbeelden hiervan zijn het verbeteren van de website en het overstappen naar een nieuw ouderportaal.

8.2 ICT in het onderwijs en digitale geletterdheid

Technologie speelt een steeds grotere rol in het onderwijs. Leerkrachten en leerlingen maken veel gebruik van digitale toepassingen, maar technologie verdient ook een plek in het onderwijsaanbod. Op school besteden we aandacht aan de rol van ICT in de onderwijsondersteuning en de inhoudelijke rol van technologie in het onderwijs.

Binnen de Petteflet vinden we het belangrijk dat het middel het doel dient. We zijn blij dat we in deze tijd zoveel (hulp) middelen tot onze beschikking hebben. Deze zullen we zeker niet onbenut laten. Als school willen we ICT-middelen en digitale geletterdheid inzetten om onze kinderen verder voor te bereiden op de 21-eeuwse vaardigheden. Denk hierbij ook aan digitaal burgerschap. Als Petteflet streven we wel naar een gezonde verhouding tussen het werken met ICT-middelen en het werken uit een schrift of boek.

Verder zetten we ICT in als extra ondersteuning voor kinderen die dat goed kunnen gebruiken. Denk hierbij aan bepaalde software die kinderen met dyslexie ondersteunt.

8.3 Financieel beleid

8.3.1 Schoolbegroting

De afspraken met betrekking tot besteding van de financiële middelen van Openbaar Onderwijs Groningen en alle daarbij behorende scholen zijn vastgesteld in het meerjarig financieel statuut en de jaarlijkse financiële kaderbrief. Het College van bestuur is eindverantwoordelijk voor de effectieve besteding van de financiële middelen. De schooldirecteur is verantwoordelijk voor de financiën van zijn/haar school.

Het financieel beleid is erop gericht om de continuïteit van de totale organisatie te waarborgen. Ook creëren we hiermee optimale randvoorwaarden om de gestelde doelen uit zowel het strategisch beleidsplan van Openbaar Onderwijs Groningen als ons eigen schoolplan te realiseren. Openbaar Onderwijs Groningen streeft naar een duurzaam financieel evenwicht.

Werkwijze bekostiging

De school ontvangt bekostiging op basis van, met name, de leerlingaantallen. Een deel hiervan kan worden ingezet voor bijvoorbeeld personeel en leermiddelen. Een ander deel van deze bekostiging wordt besteed aan de bovenschoolse dienstverlening, zoals Huisvesting, ICT, O&K, HR, Financiële Administratie en bovenschoolse projecten. Het doel van de school is om haar ambitie te realiseren, binnen een sluitende begroting. Ook willen we financiële continuïteit bieden, nu en in de toekomst.

De begroting van de school wordt jaarlijks, voorafgaand aan het kalenderjaar en op voorstel van de directie, voorgelegd aan het College van Bestuur. De schoolbegrotingen van alle basisscholen binnen Openbaar Onderwijs Groningen vormen integraal een onderdeel van de geconsolideerde begroting van Openbaar Onderwijs Groningen. De schoolbegroting wordt definitief bij het vaststellen van deze geconsolideerde begroting door de Raad van Toezicht.

De meer jaren investeringsbegrotingen (Onderwijs Leerpakket, ICT, meubilair, apparatuur) worden gebaseerd op historische gegevens, technische stand van de activa en de plannen van de school. Investeringsbegrotingen worden afgeschreven op basis van vastgestelde termijnen.

De directie van de school bespreekt minimaal 2 keer per jaar de stand van zaken met het College van Bestuur en elke maand met de business controller van de school.

8.3.2 Subsidies

Van het rijk ontvangt de school lumpsumgelden, geormerkte en niet geormerkte gelden, impuls gelden en gelden van het Samenwerkingsverband (SWV).

Van de lokale overheid ontvangen we als Petteflet sporadisch aanvullende doelsubsidies. De baten en verantwoording van de subsidie gaat onder meer via de MR.

8.3.3 Sponsoring

Onze school kan extra geld ontvangen via sponsoring. In ruil voor reclame geeft een bedrijf of instelling dan goederen, diensten of geld aan de school waarmee extra schoolactiviteiten en buitenschoolse activiteiten gerealiseerd kunnen worden. Om ervoor te zorgen dat leerlingen niet worden blootgesteld aan ongewenste reclame, liggen de afspraken rond sponsoring vast in een door de rijksoverheid opgesteld convenant. Sponsoring op school mag alleen met instemming van de MR (art. 10 lid f, WMS). Klachten over eventuele sponsoring kunt u indienen via de klachtenregeling van onze school.

8.4 Huisvesting

De sectorale routekaart PO en VO schrijft voor dat scholen per 2030 minus 49% CO2-reductie realiseren en per 2050 over een kwalitatief goed gebouw beschikken, met een gezond binnenklimaat, CO2-arm en aardgasvrij.

Bij ons op de Petteflet maken we samen met de afdeling Huisvesting een beleid dat bijdraagt aan een goede en gezonde leefomgeving.

In het beleid van de school komen de volgende punten terug:

- De school zet duurzame stappen – groot of klein waarbij leerlingen centraal staan (proces). Zij vormen dan ook het hart van het Eco-team. Dit is een groep leerlingen die de school van binnenuit verduurzaamt. Samen geven zij invulling aan het motto van Eco-Schools: *student-led change*. Daarin worden ze ondersteund door volwassenen, zoals docenten en de conciërge. Ook anderen binnen én buiten de school kunnen betrokken worden.
- Duurzaamheid heeft een vaste plek in het onderwijs (onderwijs).
- Duurzaamheid is zichtbaar in het gebouw en de omgeving (gebouw).
- Iedereen in en rond de school doet mee (community).

Als Petteflet doen we mee in de eerste tranche (2023-2024) van Eco-schools.

De ambitie van de organisatie is dat alle scholen van Openbaar Onderwijs Groningen in de toekomst een duurzaamheidslabel hebben.

8.5 Samenwerking met externe partners

Wij werken als school samen met:

- Buitenschoolse opvang.
Wij hebben een goede samenwerking met buitenschoolse opvang Huis de B. Voor de kinderen die naar de Petteflet gaan is er altijd een plek op de BSO van Huis de B.
- WIJ-team;
- diverse culturele instellingen;
- De Speeltuinentrale;
- Stichting van Ostade.

Om ons onderwijs in de toekomst nog meer kleur te kunnen geven willen wij in de toekomst de samenwerking uitbreiden naar andere externe partners.

8.6 Privacy

Openbaar Onderwijs Groningen verwerkt persoonsgegevens van alle leerlingen. Om aan de eisen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) te voldoen, gebeurt dit zorgvuldig en vertrouwelijk. Op onze [website vind je de privacyverklaring](#). Hierin leggen we uit waarom er gegevens van leerlingen worden verwerkt, welke gegevens dit zijn, wat er daadwerkelijk mee gebeurt en welke rechten de betrokkenen kunnen uitoefenen.

8.7 Doelstelling op het gebied van onze randvoorwaarden

Door de onderstaande doelen na te streven willen wij een omgeving creëren, waarin open communicatie met ouders en kinderen centraal staat, waarbij de randvoorwaarden worden gerealiseerd om het welzijn en de groei van de kinderen te bevorderen.

Communicatie: Wij hebben een sterke en open communicatie en een goede samenwerking met ouders

Integratie van ICT in het onderwijs: Stamgroepleiders en kinderen maken gebruik van digitale toepassingen.

ICT-infrastructuur: de ICT-infrastructuur wordt verbeterd t.b.v. de integratie van ICT in het onderwijs.

Financieel beleid: De schoolbegroting wordt jaarlijks voorgelegd aan het College van Bestuur en er wordt gestreefd naar een duurzaam financieel evenwicht om de gestelde doelen uit het strategisch beleidsplan te realiseren.

Duurzaamheid en huisvesting: Wij streven naar een duurzaam en gezond binnenklimaat. Er wordt samengewerkt met de afdeling huisvesting om beleid te ontwikkelen dat bijdraagt aan een goede en gezonde leefomgeving. Wij zetten duurzame stappen en betreft de kinderen actief bij het verduurzamingsproces.

Samenwerking met externe partners: uitbreiding van de samenwerking met andere externe partners om het onderwijs verder te verrijken.

Bijlages

1. Sterkte-zwakte analyse
2. Pedagogisch en didactisch handelen
3. Doelenmatrix